

ERASMUS-EDU-2022-CB-VET

Project: 101092414—FTLV Qualité SANTE

Declarație de responsabilitate:¨Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Chisinau, 2025

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”

PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN MEDICINĂ

Denumirea cursului: ETICA ȘI CONDUITA PROFESIONALĂ A LUCRĂTORULUI MEDICAL

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore: 50 ore

Chișinău 2025

COORDONAT
Ministrul Sănătății
al Republicii Moldova

Emil CEBAN

„19" decembrie 2025

APROB
Prim-prorector, prorector pentru activitate didactică și management academic, USMF „Nicolae Testemițanu"
dr. hab. şt. med., profesor universitar

Olga CERNEȚCHI

„18" decembrie 2025

Programa a fost discutată şi aprobată la:

şedința **Consiliului de Management al Calității,**
Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemițanu"
din *17 decembrie 2025* proces verbal nr. *04*
Vicepreşedintă Consiliul de Management al Calității,
Şefă Departamentul Educație Medicală Continuă,
dr. hab. şt. farm., conf. univ., Stela Adauji ____________

şedința **Consiliului profesoral,**
Centrul de Excelență în Medicină şi Farmacie „Raisa Pacalo"
din *12 decembrie 2025* proces verbal nr. *03*
Director adjunct pentru instruirea practică,
administrator Centrul de Excelență în Medicină
şi Farmacie „Raisa Pacalo", Tatiana Crițchi ____________

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Adauji Stela, dr. hab. şt. farm., conf.univ.,
Șalaru Virginia, dr. şt. med., conf. univ.
Stratulat Silvia, dr. şt. med., conf. univ.
Gherghelegiu Evelina, dr. şt. med., conf. univ.
Crițchi Tatiana, profesoară la discipline igienice, grad didactic superior

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**

Cursul se adresează asistenților medicali generaliști (studii superioare) și asistenților medicali (studii profesional-tehnice), care activează în cadrul instituțiilor medicale, activitatea cărora presupune responsabilitate morală, competență profesională și respectarea strictă a normelor etice și deontologice. Relația cu pacientul, familia acestuia, echipa medicală și instituția medicală implică frecvent situații sensibile, dileme etice și decizii cu impact major asupra vieții și demnității umane. Cursul răspunde nevoii de actualizare și consolidare a cunoștințelor privind Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, legislația specifică și bunele practici de conduită profesională, contribuind la creșterea calității actului medical și a siguranței pacientului.

Fiind știința datoriei – etica și conduita profesională are menirea să abordeze problemele profesionale prin prisma moralității manifestate în relațiile specialistului cu colegii, colectivul, persoanele cointeresate, conducătorii, societatea etc. Necesitatea instruirii în acest domeniu rezultă din locul și rolul pe care îl are asistentul medical în raport cu pacientul, precum și cu lucrătorii medicali. Din acest punct de vedere etica și conduita profesională înglobează totalitatea normelor de comportament profesional, devine o necesitate actuală.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Dezvoltarea competențelor etice și de conduită profesională ale asistenților medicali, necesare pentru exercitarea profesiei în mod responsabil, integru și conform normelor legale și deontologice.

- **Limba de predare a cursului:** limba română.
- **Beneficiarii cursului:** asistenților medicali generaliști (studii superioare) și asistenților medicali (studii profesional-tehnice).

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului formabilul va fi capabil să:

- ***la nivel de cunoaștere***
  - ✓ posede bazele teoretice și normele de conduită profesională;
  - ✓ explice principiile fundamentale ale eticii medicale;
  - ✓ recunoască și gestioneze dileme etice în îngrijirea pacientului;
  - ✓ prevină eventuale încălcări de origine morală;
  - ✓ cunoască evoluția eticii și deontologiei medicale și factorii determinanți;
- ***la nivel de aplicare:***
  - ✓ aplice prevederile Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului în practica zilnică;
  - ✓ respecte drepturile pacientului, confidențialitatea datelor medicale și gestionarea responsabilă a informațiilor medicale;
  - ✓ aplice cunoștințele teoretice în scopul soluționării conflictelor posibile în procesul de activitate profesională;
  - ✓ aplice metode de obținere a complianței în procesul de comunicare cu pacienții;

- ✓ autoaprecieze comportamentul propriu în relațiile cu pacienții și colegii;
- ✓ aplice cunoștințele profesionale obținute bazate de principiile responsabilității sociale;

- ***la nivel de integrare:***
  - ✓ adopte un comportament profesional adecvat în relația cu pacienții și echipa medicală;
  - ✓ aplice cunoștințele obținute în contextul desfășurării activității practice profesionale;
  - ✓ aplice principiile deontologiei profesionale în argumentarea deciziilor manageriale;
  - ✓ identifice situațiile ce necesită implicarea eticii și deontologiei în argumentarea de noi idei în activitatea instituțiilor medicale.

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore				
		Prele-geri	**Lucrări practice**	**Semi-nare**	**Lucru individual**	**Total**
1.	Principiile fundamentale ale eticii medicale. Concepte, definiții, modele.	2	2	2	3	9
2.	Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24.03.2017.	2	2	2	4	10
3.	Drepturile pacientului și consimțământul informat prin prisma drepturilor și libertăților omului și drepturile pacientului.	2	2	2	4	10
4.	Conduita profesională și relațiile de muncă. Comunicarea și gestionarea conflictelor.	2	2	2	3	9
5.	Etica în mediul digital și protecția datelor cu caracter personal.	2	2	2	3	9
	Colocviu		3			3
	Total:	**10**	**13**	**10**	**17**	**50**

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Principiile fundamentale ale eticii medicale. Concepte, definiții, modele.	Etica medicală: concepte și principii. Morală, etică și deontologie în practica medicală. Responsabilitatea profesională a asistentului medical.
2.	Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24.03.2017.	Principiile de conduită în activitatea medicală. Normele de conduită în raport cu pacientul. Consimțămîntul și acordul informat al pacientului Refuzul de a acorda asistență medicală. Erorile medicale și riscul profesional
3.	Drepturile pacientului și consimțământul informat prin prisma drepturilor și libertăților omului și drepturile pacientului.	Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale – Constituția RM nr. 01 din 29.07.1994. Reglementări privind drepturile pacientului – Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263 din 27.10.2005. Consimțământul și acordul informat al pacientului

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
		Garantarea drepturilor pacientului și principiile de bază în realizarea drepturilor lui – Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995.
4.	Conduita profesională și relațiile de muncă. Comunicarea și gestionarea conflictelor.	Normele de conduită colegiale. Relația cu medicul și echipa multidisciplinară. Comunicarea profesională și gestionarea conflictelor. Hărțuirea, discriminarea și burnout-ul profesional.
5.	Etica în mediul digital și protecția datelor cu caracter personal.	Relația asistent medical–pacient. Confidențialitatea datelor medicale. Dosarul electronic al pacientului.
6.	Colocviu	Teste și evaluarea cunoștințelor teoretice și deprinderilor practice.

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂŢARE-EVALUARE

✓ Metode de predare și învățare utilizate

În cadrul cursului vor fi utilizate diferite metode moderne de instruire și educație a adulților: prelegeri interactive, exercițiile individuale, lucrul în perechi, studiul de caz, dezbateri etice, discuție plenară, explicația, joc de rol, simularea, autoevaluarea, lucrul în grupuri mici.

✓ Metode de evaluare:

- **Curentă**

Se va realiza pe parcursul modulului prin observare directă, testare, analiza studiilor de caz, întrebări-răspunsuri, chestionare, evaluarea de la egal la egal, autoevaluare și reflecție.

- **Finală**

Se va realiza prin testare în scris și evaluarea deprinderilor practice. La finalul cursului cadrele didactice vor efectua sesiunea de debriefing și legătura inversă cu participanţii şi vor oferi formularul standard de evaluare a cursului EMC pentru completare.

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Constituția Republicii Moldova nr. 1 din 29.07.1994.
2. Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995.
3. Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263 din 27.10.2005.
4. Legea cu privire la exercitarea profesiunii de medic nr. 264 din 27.10.2005.
5. Hotărârea Guvernului nr. 387 din 14.06.2023 „Cu privire la aprobarea Strategiei Naționale de Sănătate „Sănătatea 2030".
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 192 din 24.03.2017 „Cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului".
7. Gramma Rodica. Drepturile omului în sănătate. Manual. Chișinău, CEP Medicina, 2025, 189. ISBN 978-9975-82-425-5.

B. Suplimentară:

1. Adauji Stela. Baze etico-deontologice ale asistenței farmaceutice. Monografie. Chișinău, Tipografia Centrală, 2023, 144p. ISBN 978-5-88554-228-9.
2. Ojovanu Vitalie. Axiologia și medicina. Monografie. Chișinău, Print_caro, 2024, 290 p. ISBN 978-5-85748-031-1.